Bir ömürdən min ömrə gedən yol

Bəzən həkimlərə "Tanrının dostları"da deyirlər. İnsanlara sağlamlıq bəxş etməyi, ömürlərinə ömür calamağı yalnız bu müqəddəs peşə sahibləri bacarırlar. İxtiyar həkim deyir ki, "Həkim gərək öz peşəsinin məsuliyyətini dərk etsin. Xəstə ilə nəinki həkim, həm də dost münasibəti yarada bilsin. İlk növbədə həkim xəstəni özünə inandırmağı bacarmalıdır. Çünki bu, birinci şərtdir, müalicə sonra gəlir. Əgər xəstədə sağalmasına inam yarada bilməmisənsə, anlamalısan ki, zəhmətin hədər gedəcək".

Zamanın keşməkeşli sınaqlarından çıxmış, ömrünün 70 ilini yenicə yola salmış Əməkdar həkim İxtiyar Sultanovu dinlədikcə insanın ruhu sakitləşir. Üzünə sanki zəngin bir həyat məktəbinin qapıları açılır. İxtiyar həkim deyir ki, insanın biliyindən, bacarığından başqa gərək iradəsi də olsun: "Zamanın diktəsi ilə yaşamamalısan. İnsan gərək yaşamaq istədiyi həyatı zamana diktə edə bilsin. Onda qalib olacaqsan, həyat səni yenə bilməyəcək...".

Söhbət etdikcə xatirələri onu keçmişə çəkir. 1979-cu ildən həkimlik fəaliyyətinə başlayan, ömrünü insanların sağlamlığına həsr edən, xəstəsi sevinəndə üzü gülən, ümidsiz olanda ürəyi "qan ağlayan" bir insanın həkimlik hekayəsi belə başlayıb: "Evimizin yaxınlığında dağ var idi. Dağın yamaclarında həmişə qoyun-quzu, mal-davar otlayardı. Yazda bizim dağlar bir ayrı cür gözəl olardı. Gül-çiçək, quşəppəyi, əvəlik, qantəbər, çobanyastığı, kəklikotu bol olardı dağlarda. Sürü axşam örüşdən qayıdanda bir ayrı mənzərəsi olardı bizim yerlərin. Uşaq idim. Bir dəfə anam bərk xəstələnmişdi. Çarəsiz halda idik. Tez dağın yamacına qaçdım. Bir az çobanyastığı, bir az da qantəbər, kəklikotu yığıb geri döndüm. Heç kimə bir söz demədən bitkiləri dəmləyib anama verdim. "İç, ağrıların keçəcək", - dedim. Elə ürəkli hərəkət etdim ki, anam mənə inandı. Hazırladığım "dərmanı" içdikdən sonra "özünə gəldi". Sanki heç nə olmamış kimi ayağa qalxdı. Beləcə, mənim həkimlik həvəsim başladı. O gündən insanların sağlamlığının keşiyində dayanacağıma söz verdim. Arzularım məni Azərbaycan Tibb İnstitutunun Müalicə işi fakültəsinə apardı".

Ömrünün 44 ilini xəstələrin sağlamlığına həsr edən İxtiyar Sultanov sıravi həkim-terapevtlikdən baş həkimliyə, ölkəmizin ən böyük və aparıcı səhiyyə ocaqlarından biri olan Mərkəzi Klinik Xəstəxananın baş direktoru vəzifəsinədək yüksələ bilib. Hazırda Xüsusi Müalicə Sağlamlıq Kompleksində baş həkim işləyir. Bu yolu keçməkdə ona biliyi, bacarığı, çalışqanlığı, insanlara olan sevgisi, ən başlıcası isə sadəliyi kömək edib. İxtiyar həkim deyir

ki, "Ömrü insan ömrü kimi yaşasan, bu yaxşı ömür olar. Yaşamağı bacarmasan, zaman olar. Haqqında danışarlar ki, "gəldi, bu dünyaya baxdı, getdi".

Birinci Qarabağ savaşı zamanı ailə üzvlərinin, yaxınlarının israrla "müharibəyə getmə" demələrinə baxmayaraq, İxtiyar həkim də könüllü olaraq döyüş bölgəsinə gedir. Ona "getmə" deyənlərə isə bir cavabı olur: "Bu vətən bizimdir. Hərə yaxasını bir kənara çəksə, düşmən gəlib qapıya dirənər". Müharibənin ən qaynar nöqtələrində olur. Neçə-neçə gəncimizi ölümün pəncəsindən qurtarır. İxtiyar həkim deyir ki, o zaman indiki kimi deyildi: "Dərman, tibbi ləvazimatlar çatışmırdı. Normal bir hospital yox idi. Şəraiti olmayan, məktəblərdə, uşaq bağçalarında, inzibati binalarda, uçulub dağılmış köhnə kənd xəstəxanalarında yaralı əsgərlərə tibbi yardım etməyə çalışırdıq. Çox şükür, indi hər şey geridə qalıb. Orduda da, səhiyyədə də böyük islahatlar həyata keçirildi. Beləliklə, ciddi nizam-intizam bizi qələbəyə apardı. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev üstümüzdən 30 illik bir ləkəni götürdü. Qürurla deyə bilirik ki, indi Qarabağ dərdimiz yoxdur. Gərək elə çalışaq ki, Qarabağın yaraları da tez sağalsın. İnsanlarımıza arzuladıqları həyatı yaşatmağa nail olmalıyıq. Bunun üçün də hər kəs ona tapşırılan vəzifəni layiqincə yerinə yetirməlidir".

İxtiyar Sultanovun rəhbərlik etdiyi Xüsusi Müalicə Sağlamlıq Kompleksi xidmətin səviyyəsinin yüksəkliyi, müasir diaqnostika, müalicə aparatlarının keyfiyyəti ilə seçilən nümunəvi səhiyyə ocağı kimi tanınır. 300 nəfərdən çox personalın çalışdığı kompleksdə laboratoriya, radiologiya, fizioterapiya, terapiya, pediatriya, stomatologiya, stasionar, cərrahiyyə şöbələri fəaliyyət göstərir. Rəhbərlik etdiyi xəstəxanada Rəqəmsal Rentgen, KT, MRT, Rentgen Mammoqraf, Rentgen Densitometr, Laborator analizatorlar, USM, Holter, Stres test, Endoskop, Kolonoskop cihazları vasitəsilə xəstələrə ən düzgün diaqnozlar qoyulur. Təcrübəli həkimlər tərəfindən həyata keçirilən cərrahi əməliyyatlar və göstərilən müxtəlif tibbi xidmətlər nəticəsində minlərlə insan yenidən sağlamlığına qovuşur, şəfa tapır.

Bizimlə söhbətində İxtiyar həkim dedi ki, məqsədimiz vətəndaşlarımıza yüksək səviyyədə və beynəlxalq standartlara cavab verən səhiyyə xidməti göstərmək, onlar üçün xarici ölkələrdə deyil, məhz öz vətənlərində müalicələrinə şərait yaratmaq, həmçinin bu məqsədlə xaricə aparılan valyuta axınının qarşısını almaqdır. Bunun üçün isə yüksək tibbi biliyə və bacarığa malik milli səhiyyə kadrları hazırlamalıyıq. İftixarla deyə bilərik ki, artıq bu sahədəki uğurlarımızla qürur duya bilərik.

Yeri gəlmişkən, İxtiyar Sultanovun rəhbərlik etdiyi Xüsusi Müalicə Sağlamlıq Kompleksində nizam-intizam qaydalarına çox ciddi nəzarət olunur. Həkimlərin, tibbi personalın xəstələrlə davranışlarını öyrənmək və şəffaflığı təmin etmək məqsədilə tez-tez sorğu keçirilir. Pasiyentlərin öz arzu, təklif və şikayətlərini aşkar və məxfi şəkildə bildirmələri üçün xüsusi şərait yaradılıb. Hər ay müraciət və şikayətlərin təhlili aparılır, qaldırılan məsələlərlə bağlı lazımi tədbirlər görülür və bu barədə müraciət edən şəxslərə rəsmi qaydada məlumat verilir.

Əməkdar həkim İxtiyar Sultanov yeniliyə can atan, mütərəqqi ideyaların tətbiq edilməsinə çalışan bir insandır. Rəhbərlik etdiyi səhiyyə müəssisəsində tibbi xidmətin yaxşılaşması üçün daim axtarışdadır. Xəstələr bu sağlamlıq müəssisəsində də İcbari Tibbi Sığorta sisteminin yaratdığı imkanlardan tam yararlana bilirlər. İxtiyar həkim deyir ki, İcbari Tibbi Sığortanın tətbiqi xəstələrin təminatlı müalicəsini təşkil edən ən yaxşı vasitədir. Bu üsulun tətbiqi həm də həkimi ələbaxımlılıqdan xilas edib. İmkansız xəstələr, alternativ müalicə ala bilməyən vətəndaşlarımız heç bir sıxıntı çəkmədən rahatlıqla tibbi xidmət ala bilirlər: "Demirəm ki, bu sahədə nöqsan yoxdur, hər şey idealdır. Amma artıq fərq göz qabağındadır. Hər şey yaxşıya doğru gedir".

İxtiyar Sultanov həm də gözəl ata, nümunəvi ailə başçısıdır. Vətənə xidmət edən iki ləyaqətli övlad yetişdirib. Qızı Aytən Sultanova atasının yolunu davam etdirir. Hazırda "Məlhəm" klinikasında baş həkimin müavini işləyir. Oğlu Elnur Sultanov diplomatik fəaliyyətlə məşğuldur. Ölkəmizi Braziliyada, Mərakeşdə ləyaqətlə təmsil edib. Hazırda Latviyada fövqəladə və səlahiyyətli səfirdir. Dövlətlərimiz arasında dostluq, strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsində Elnur Sultanovun böyük xidmətləri var.

Həyat birtərəfli yola bənzəyir. Geri dönmək mümkün deyil. Gərək elə ömür yaşayasan ki, getdiyin yoldan keçmək istəyənlər olsun. Dönüb geri baxanda işinlə, əməlinlə qürur duyasan. "Mən bu ömrü ləyaqətlə yaşadım" deyə biləsən. İxtiyar Sultanov həkim ömrünü şərəflə yaşamağı bacaranlardandır.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"